

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nadvojvoda Albreht †.

Slavni zmagovalec pri Kustoci, jeden najznamenitejših vojskovodij sedanjega veka, feldmaršal nadvojvoda Albreht je 18. februarja t. l. za vedno zatisnil svoje oči v Arku na južnem Tirolskem. Vse cesarstvo je spoštovalo preblagega princa naše ljubljene Habsburške rodbine, zato pa vse cesarstvo sedaj žaluje za njim, posebno, ker žalujejo naš viteški vladar, toliko že izkusivši Franc Jožef, za svojim predragim strijcem.

Nadvojvoda Albreht se je rodil dne 3. avgusta l. 1817. na Dunaju kot sin nadvojvode Karola, velikega vojskovodje, ki je Napoleona I. premagal pri Aspernu. Nadvojvoda Albreht je bil vzgojen za vojaka in je l. 1837. vstopil v vojaško službo. Tri leta pozneje je bil imenovan generalom in 11. avgusta 1843. leta podmaršalom. Leta 1848. in 1849. se je nadvojvoda Albreht hrabro vojskoval pod Radeckijem na Laškem. Veliko je pripomogel, da so naši zmagali pri Mortari dne 21. marcija in pri Novari dne 23. marcija l. 1849. Zaradi tega je bil odlikovan s komanderskim križem reda Marije Terezije in z vojaškim zaslužnim križcem. Leta 1863. pa je bil imenovan in proglašen feldmaršalom.

Najslavnejši čin nadvojvode Albrehta ostane na veke zmaga pri Kustoci. Ko je l. 1866. nastala vojska s Prusi in Lahi, bil je imenovan za poveljnika južne armade. Lahov je bilo 240.000, naša južna vojska pa je štela 134.000 mož. Nadvojvoda Albreht je začetkom junija t. l. sklenil prijeti najprej vojsko, kateri je stal na čelu kralj Viktor Emanuel. Nadvojvodi se je sporočilo, da se laška vojska pripravlja prekoračiti reko Mincio. Dne 24. junija jo je nadvojvoda Albreht od strani prijel in popolnoma pobil. Po končani vojski je bil imenovan zapovednikom cele avstrijske armade, leta 1869. pa njenim generalnim nadzornikom. Od tedaj je nadvojvoda posvečeval vse svoje moči preosnovi avstrijske vojske, in kakor si je pridobil kot vojskovodja nevenljivih lavorik, tako tudi kot vojskin preosnovatelj.

Da, nadvojvoda Albreht je bil junak na bojnem polju, toda imenovati ga smemo tudi junaka v vsem zasebnem življenju. Bil je neupogljiv v trpljenju, s katerim ga je Gospod Bog velikokrat obiskal. Ljubljena soproga mu je že l. 1864. umrla. V nežni starosti mu je umrl jedini sin Karol Albert. Njegova 18-letna hčerka Matilda mu je v groznih mukah umrla 1867; vnela se ji je namreč obleka in opeklina so jo umorile. Vsi njegovi bratje so šli pred njim v večnost; zadnji brat Viljem lani na žalosten način. Tudi nesrečna liberalna politika ga je mnogokrat razžalostila. Pa v vseh križih in težavah mu je tolažbo dajala živa, dejanjska vera. Bil je izredno pobožen.

Iz svoje dunajske palače je imel vhod v oratorij avguštinske cerkve; velikrat je tudi v delavnikih bil pri sv. maši. Kadar je kaj zbolel, naročil si je ob nedeljah in praznikih v sobo sv. mašo; večkrat na leto je prejemal sv. zakramente, in res ganljivo je brati, s kako pobožnostjo je prejel sv. popotnico in sv. poslednje olje v soboto zvečer. Verskega duha je povspeševal tudi pri svojih vojaki; za-nje je romal na Svete Višarje v zahvalo, da mu je Marija na priprošnje romarjev-vojakov izprosila ljubo zdravje. Kolikim revežem je pomagal, koliko je storil za samostane in dobrodelne zavode, to vedó le bukve življenja povedati.

Po vsej pravici smemo preblagega pokojnika prištevati med najplemenitnejše Habsburžane. In kakor naš narod ne more pozabiti Lavdona in Radeckega, prav tako ne bode pozabil nadvojvode Albrehta. Naj mu sveti večna luč pri Očetu nebeškem, ki naj milostno še zanaprej varuje vsega zlega vso preblago rodbino Habsburško in našo milo Avstrijo!

Izstop iz deželnega zbora.

Zadnjič smo na tem mestu priobčili izjavo naših vrlih gospodov deželnih poslancev do svojih volilcev. Ali zdi se nam potrebno, da tudi dobesedno objavimo ono izjavo, s katero so naši poslanci v deželnem zboru naznanili svoj izstop. Naj iz te izjave volilci in sploh vsi štajarski Slovenci vidijo, kako previdno in možato so postopali naši deželni zastopniki. Naj pa se ta izjava hrani za pozne rodove, ki se bodo čudom čudili, kako so se l. 1895. štajarski Slovenci pridužili v dež. zboru brezpravnim, da-si že blizu 28 let imamo v Avstriji državne osnovne postave, zlasti § 19 onih postav. In kakor mi sedaj, tako bodo tudi naši potomci rekali: Slava tem dičnim poslancem slovenskega Štajarja!

Izjava, katero je začetkom seje dne 8. febr. t. l. prebral v deželnem zboru gospod dr. Radaj v imenu slov. poslancev, glasi se tako-le:

Uvažujé, da ima predlog, kateri je deželnozborna večina stavila koncem seje štajarskega deželnega zbora dne 7. februarja t. l., namen, preprečiti ustanovitev učnega zavoda za slovensko prebivalstvo na Štajarskem, da-si se ima ustanoviti na državne in ne deželne stroške in da-si bi se s tem nemškimi sodeželanom nič ne vzelo;

uvažujé nadalje, da se s tem predlogom protestuje principijelno sploh zoper vsakeršno napravo, s katero bi se ugodilo kulturnim potrebam slovenskega prebivalstva in zadostilo pedagogičnim ozirom, in da torej predlog nasprotuje državnim osnovnim zakonom;

uvažujé, da se prizadevanje slovenskega prebivalstva, dobiti učni zavod, na žaljiv način predstavlja zgolj kot agitacijsko sredstvo in se Slovenci v narodnem oziru sploh proglašajo za povsem brezpravne;

uvažujé, da je predlog podpisala cela nemškoliberalna deželnozborna večina, na čelu jej gospod deželni glavar, ki je vendar imenovan za celo štajarsko deželo in ne samo za nje nemški del, in se torej v tem predlogu izražena narodna preširnost, nestrpnost in sovražstvo proti Slovincem manifestuje (kaže) kot mišljenje deželnozbornske večine;

uvažujé konečno, da je upoštovanje katerih koli še tako opravičenih narodnih zahtev Slovencev v tem dež. zboru povsem izključeno;

smatramo zastopniki slovenskega prebivalstva vsako nadaljnjo udeležbo pri razpravah tega dež. zbora za neplodno in brezuspešno in nezdržljivo s častjo slovenskega naroda, ter izjavljamo zategadelj, da ne moremo več sodelovati v dež. zboru.

V Gradcu, 8. februarja 1895.

Dr. Ivan Dečko, Jerman, dr. Fran Jurtela, dr. I. E. Lipold, dr. Fran Radaj, Robič, dr. Jos. Serneck, Vošnjak.

Shod katol. političnega društva na Slatini.

Shod katoliško-političnega društva na Slatini dne 17. svečana je bil izredno dobro obiskovan. Deželni poslanec g. dr. Fr. Jurtela poročal je o žalostnem sedanjem političnem položaju ter opravičeval svoj in svojih gg. tovarišev izhod iz dež. zbornice. Iz njegovega govora smo na lastno žalost sprevideli, da nam liberalni in nacionalni Nemci na Štajarskem niso pravični in tudi pravični biti nočejo, ker smo jim na potu. Kaj pa da, da se jim uresniči njih velikonemška, protiavtstrijska misel, da si pridobé pot do Adrije, morajo nas ponemčiti! Od tod gorostasne krivice, katere moramo trpeti od njih v narodnem in kulturnem obziru. Naš narodni program je bil do zdaj tako skromen, le drobtinic

hočemo raz bogato obloženo mizo, katero zasedajo drugi avstrijski narodi, pa tudi te se nam kratijo.

Ne ostaja nam drugega, kakor z vso odločnostjo zanaprej stopiti v boj zoper nemško liberalno in nacionalno stranko ter z vso odločnostjo zahtevati narodno ravnopravnost na podlagi temeljnih avstrijskih zakonov. Povzeli moramo zopet stari slovenski program in zahtevati po tem programu pred vsem ravnopravnost ljudske šole na podlagi materinega jezika. Tudi obrtne šole morajo biti slovenske, kakor tudi srednje, in zadnje v vseh razredih tako urejene, da se bo naši mladini mogoče popolnoma priučiti obeh deželnih jezikov.

Pri vseh uradih zahtevamo ravnopravnost in uračovanje v materinem jeziku. Administrativno naj se Štajarsko razdeli po vzgledu Tirolskega in Češkega. Mi ne želimo raztrgati štajarske dežele, ampak v okviru sedanje štajarske kronovine hočemo, da se osnujejo posebni administrativni odseki in odbori za Spodnje-Štajarsko. Da se pa ta program kedaj izvede, k temu treba, da smo edini. —

Vse točke narodnega programa so se odobravale, g. dež. poslancu dr. Fr. Jurteli in njegovim gg. tovarišem se je izreklo popolno zaupanje in z navdušenjem sprejela se je sledeča resolucija:

»Slovenski volilci, zbrani na shodu katoliškega političnega društva pri Sv. Križu pri Slatini, upiraje se na današnje poročilo svojega poslanca g. dr. Fr. Jurtela in oklic vseh slovenskih poslancev štajarskih dt. Gradec 8. febr. 1895 odobravajo popolnoma izstop teh poslancev iz deželnega zbora; izjavljajo, da je bil to edino primeren odgovor na provokatorično, ves slovenski narod zaleče postopanje nemško-nacionalne liberalne večine deželnega zbora; pričakujejo, da slovenski poslanci ne odnehajo, marveč da nadaljujejo z vsemi silami in vso odločnostjo borbo za enakopravnost in jednako veljavnost Slovencev, ter slovesno obljubijo, da jih bodo povsod in vselej neomahljivo podpirali po geslu: vse za vero, dom, cesarja!«

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Umestno se nam zdi, da tukaj omenimo Kosarjevo »Dogodivščino sv. vere«, tiskano v »Ponovilu za nedeljske šole«. ¹⁾ Ta zgodovina se je učila po vseh slovenskih nedeljskih šolah kakih dvanajst let, in bi po volji pisateljevi naj utrjevala v srcih slovenske mladeži versko prepričanje, »da je namreč izmed vseh vér prava le ena edina, v katerej smo mi tako srečni, rojeni biti in živeti, katero je Jezus Kristus iz nebes prinesel in jo sv. katoliška cerkev uči«.

Bistro oko špirituala Kosarja je tudi zapazilo precej vsako nevarnost, v kateri bi vera rojakov utegnila škodo trpeti. Ko je l. 1848. v Avstriji liberalizem po težkem porodu zagledal luč sveta, in ko se je za časa »mestjanskega« ministerstva vspel celo na vladni stol, pretila je pač marsikatera nevarnost Kristusovi cerkvi in torej tudi slovenskim njenim vernim otrokom. Glavni namen liberalizma bil je namreč vedno in bo: razkristjaniti države ter tako spodnašati trdna tla pravstvenemu in socialnemu redu. In ko je liberalizem postal možat in je roditi začel, porodil je brezversko šolo in svoboden tisk, in je potem posegel v svetišče krščanske družine

¹⁾ V Beču 1854. Troškom c. kr. administracije za razprodajo šolskih knjig, v Janezevih ulicah.

ter jel skruniti zakrament sv. zakona, češ, zakon je posvetna zadeva — Kristus in cerkev nimata tu nič opraviti.

Otroci — paglavci — bili so svojemu očetu povsem podobni. Kosar jih takoj spozna in začne slovensko ljudstvo svariti pred to zalego. »Kam pa zvodi omika, — tako govori o brezverski šoli — ki tega temelja (sv. vere) pogrešuje ali ga zametava? Omika brez vere stori človeka ošabnega, da se šopiri z zakladom vednostij svojih, in nobene veljavnosti nad seboj priznati noče. Tega se prepričamo, ako šole in marsikatero ljudi tako imenovanih omikanih stanov pregledujemo. Ako se v šolah izobraženje v drugih predmetih pridno obdeluje, verna zavest pa z enako skrbljivostjo ne ostrí, se prigodi, da dijaki od leta do leta manj verujejo in brez vere šolo zapustijo.«¹⁾

Kosar pripoznava dobroto in imenitnost svobodnega tiska, ako pošteni ljudje prijemajo za pero in če so pisatelji verni kristjani. »Blagor narodu, kateri ima pisatelje, ki mu pripravljajo zdravo dušno hrano. Oni ga vodijo po prijetni stezi časnega blagostanja v šolo večnega zveličanja . . . Podoben je sovoden tisk velikemu trgu, na katerem se vsi narodi zemlje shajajo, da občujejo in zamenjujejo med seboj zaklade svojega uma . . . Verba volant, littera scripta manent, to je: Izkadi se beseda, zapisana črka pa ostane . . . Tvoja roka bo že zdavnej v grobu trohnela, in rod, za katerega si pisal, bo poleg tebe počival na gomilah, ali tvoji spisi bodo še živeli. Stoletja in stoletja bodo v vrtuncu časa že potonila, ali tvoje spise bodo še pozni potomci brali . . .«

Špiritual Kosar pa tudi že sluti presilno nevarnost in gleda od daleč neizmerno škodo, katero utegne napraviti svobodni tisk v vernem narodu, »ako postane orožje laži in zmote, krivice in strasti in se zniža v službo mesene pohlepnosti. Zakaj kakor železo, ki se dotika magneta, postane samo magnetično: tako stopita tudi bralec in pisatelj v duhovno dotiko, in skoraj ne da bi se zavedal, se bralec navzame vsega mišljenja in čutenja pisateljevega. Pohujšljive knjige so zares dušna kuga za narode in države«.

Zdaj nas mika, tu vse posneti, kar je je pokojnik o tej kugi zapisal v svoji knjižici »Svobodni tisk«.¹⁾ Če pa tega ne moremo storiti, navedemo vsaj to, kar Kosar o sprideni beletristiki piše. »Ako beletristika to pot nastopi in brez ozira na deset božjih zapovedij v slikah, pesmih, pripovedih, igrah vedno ljudem vse to podaja, karkoli njih počutljivo poželenje mika in najdivjeje mesene strasti budi, pogreznejo se ljudje v najostudnejšo mehkužnost. Mladost se ostrupi, zakon se oskrunja, raztrgajo se najsvetejše vezi družinskega življenja; nedolžnost ne najde zavetja več, poštenost in zvestoba, ki brez zatajevanja mogoča ni, postane neumnost, kajti neizmerno gnanje po vedno novih užitkih in veselicah, bodi si po poti pravice ali krivice, postane geslo takega mehkužnega naroda. Takih pohlepnih in sladoželjnih ljudi so vselej in z vsem nezadovoljni, in vsako uro pripravljani za vsako hudobijo, za vsak prevrat, za vsako prekucijo, ako se jim le pena sladkosti obljudi. Ko je začelo mehkužno rimsko ljudstvo kričati: Panem und Circenses, to je: kruha in veselice — ugasnila je zvezda slave starodavnega Rima; zakaj mehkužno ljudstvo ni več sposobno za slavne čine. . . .«

Bogu bodi potoženo, da se s tako smrdljivo hrano zalaga že tudi naše deviško, slovensko slovstvo! »Rimski katolik« namreč pravi: »Zares, krasna literatura se nam obeta od mladih radikalecev, ako smemo na pri-

hodnost sklepati iz dosedanjih umotvorov, s katerimi so nekateri »napredni« akademiki obogatili slovstvo . . . Pero nam odreka, da bi prebrskavali tako blato!«²⁾

»Ne podpirajmo — tako opominja Kosar — ne s peresom, ne z denarjem takih časnikov in knjig, ki so našemu katoliškemu prepričanju nasprotno. Neumen je, kdor tatom vetrihe kupuje, in roparjem nastavlja lestvice, da mu ložej kradejo in ga oropajo in nikakor ni usmiljenja vreden, ako se mu je škoda zgodila: še bolj nespametni bi bili mi, ako bi sovražnikom vere in države denar pošiljali, ter njim tako orodje kupovali, s katerim hram naše časne in večne sreče podreti hočejo«.

Gospodarske stvari.

Posojilnica na Vranskem

imela je leta 1894. prometa 139.545 gld. 88 kr. Pristopilo je leta 1894. novih zadrušnikov 74, kateri so vplačali deležev 870 gld., izstopilo pa 22 zadrušnikov in so vzdignili deležev 310 gld., tedaj je pristopilo več zadrušnikov 38, in vplačalo več deležev za 560 gld. Leta 1893. je bilo 326 zadrušnikov, kateri so imeli v deležih 3980 gld., koncem leta 1894 je bilo tedaj zadrušnikov 364, kateri imajo vplačanih deležev 4540 gld. Hranilnih vlog vložilo se je leta 1894. leta 39.720 gld. 61 kr., vzdignilo pa 31.550 gld. 49 kr., tedaj več vložilo 8170 gld. 12 kr. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1893. je bilo 83.762 gld. 17 kr., kapitalizovane obresti od hranilnih vlog leta 1894. znašajo 3397 gld. 68 kr., tedaj je stanje hranilnih vlog koncem 1894. leta 95.329 gld. 97 kr. — Posojil se je leta 1894. izplačalo 117 zadrušnikom 27.458 gld., vrnilo pa 14.300 gld. 60 kr., tedaj več posodilo 13.157 gld. 40 kr. Stanje posojil koncem leta 1893. je bilo 79.713 gld. 86 kr., tedaj je stanje posojil koncem 1894. leta 92.871 gld. 26 kr. — Čisti dobiček leta 1894. znaša 1459 gld. 12 kr., in se pridene k posebni rezervi in je stanje rezervnega zaklada koncem 1894. leta 5146 gld. 93 kr. Načelstvo.

Posojilnica v Makolah objavlja ravnokar svoj računski sklep za najstjeto upravno leto 1894. Ob koncu pr. l. štela je zadrušnikov 1275, danih posojil 185.815 gld. 68 kr., hranilnih vlog 236.699 gld. 39 kr. Prihranjene zadrušne zaloge (splošna in posebna) narasle so s početkom t. l. na 11.828 gld. 61 kr. — Ako pomislimo, da v Makolah ni nikakšnega urada, ni sodišča, ni notarja, ni odvetnika, in da je ta tržišč za dobro uro od železnice odstranjen, mora vsak priznati, da spričujejo naštetih podatki nepričakovano vesel uspeh! To je »kasa za ubožce«, pravijo ljudje, in prihajajo iz peterih sodnijskih okrajev v Makole pomoči iskat in prosit za denarje.

Žitne cene v Mariboru od 9. febr. do 16. febr. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 55 kr., rž 4 fl. 35 kr., ječmen 4 fl. 40 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koruza 5 fl. 45 kr., proso 4 fl. 40 kr. in ajda 4 fl. 70 kr.

Sejmovi. Dne 23. februarja v Poličanah (svinjski sejem). Dne 25. febr. na Laškem, v Arvežu, Vildonu, Slov. Bistrici, Rogateu in Kozjem. Dne 27. febr. v Imenem (svinjski sejem). Dne 28. febr. v Vitanju in na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem). Dne 1. marcija v Mariboru (konjski sejem), na Spod. Polskavi (svinjski sejem), na Planini in v Cirkovicah.

²⁾ R. K. 1895 str. 24.

¹⁾ Svobodni tisk str. 9. —

¹⁾ Svobodni tisk in katoliški braveli in pisatelji. J. Blaznik v Ljubljani 1863.

Dopisi.

Iz Cezanjevec pri Ljutomeru. (Društveno.) Pred 5. leti osnovali smo si »bralno društvo«, lani pa »gasilno društvo« s slovenskim poslovnim jezikom. Imeli smo do sedaj mnogo sovražnikov, posebno pa je bil dosedanji obč. odbor z večino nenaklonjen temu društvu. Ne beliča nam ni hotel privoliti, češ, kaj nam tega društva treba. Slavna posojilnica v Ljutomeru podarila je našemu »gasilnemu društvu« 80 gld., za kar ji gre zahvala. Nadejamo se, da bode sedaj bolje, kajti odklenkalo je tistim možem, ki so hoteli po vsej sili to potrebno društvo zatreti. — »Bralno društvo« je kaj lepo cvetlo. Pa našli so se tudi za to društvo sovražniki ter so ude zvito odvrčali. Naše ljudstvo kaj rado čita dobre knjige in časnike, in le samo takih ima naše društvo v knjižnici. Dne 20. prosinca imelo je bralno društvo svoj občni zbor. Pričelo se je zborovanje s petjem domačega pevskega zbora, kateri nas pri vsaki priliki razveseljuje z lepimi pesmami. Po običajnem pozdravu predsednikovem poroča g. tajnik o delovanju društva v minolem letu. Poudarjal je moč bralnih društev; kajti odkar so te, se je mladina že precej poboljšala ter popustila grde razvade. Nastopila je boljše pot sebi in občnemu blagostanju v korist. Citajoč občudujejo v povestih in drugih spisih zaslužene može, gledajo jih v duhu, kako so po vstrajnem požrtovalnem delu dosegli svoj namen. Taki vzgledi so gotovo v spodbudo. To leto se je izposodilo okolo 500 knjig. Č. g. domači kaplan F. Brglez nam nato v jasni besedi razložijo dobrote bralnih društev. Opominjajo nas, naj društvo krepko vstraja na stališču svete vere, brez katere ni pravega domoljubja. Opozarjajo nas na krasoto našega jezika. Kmet se naj zanima za svoje pravice, da vé zahtevati, kar mu gre. Priporočali so nam »Detoljuba«, poseben pripomoček za vzgojo in rešitev mladine. »Dom in svet« in »Detoljub« podarijo nam g. kaplan, za kar jim izrekamo tukaj srčno zahvalo. G. knjižničar prosi društvnike, naj pazijo na knjige, ker one so naš zaklad. G. predsednik se slednjič zahvali vsem udeležencem ter jih povabi k prosti zabavi v gostilnico g. J. Slaviča na Kamenščaku. Tam nas je čakalo že mnogo vrlih rodoljubov in rodoljubkinj iz Ljutomera. Imeli smo čast spoznavati novega odvetnika, g. dr. Rosina, ki je s svojim lepim govorom očaral občinstvo. Od napitnic omenim isto č. g. kaplana Ozmeč-a, ki je veljala cezanjevskim materam. Bog daj več takih veselih zabavnih večerov! Kmet.

Iz Zdol pri Brežicah. (Nekaj o lovu.) Sedanji najemnik lova ali kakor se pravi »Pächter« v Pletjerji je neki Janez Molan, tukajšnji posestnik in tudi, kakor ga kličejo, »šulobman«; pa kakor smo slišali in videli, imel je to zimo posebno srečo z lovom, kar še menda nobeden že veliko let prej ne. Posebno so mu srne dobro na muho šle, pa kaj bi tudi ne? Saj skoro noben praznik, ne nedeljo mu ni bilo preveč, da ne bi občnega lova naredil, kar pri nas na kmetih, ali vsaj kmet stare krščanske korenine še nikoli delal ni. Pa za grehom pokora, rekli so naš rajni gosp. Pajek. Dne 12. t. m. so bili od c. kr. okrajne sodnije v Brežice ovi »Pächter«, Ant. U., Fr. St. in A. Č. poklicani, ker so namreč pred več tedni na ljudskem lovu, namreč na grofa Attemsa zemljišču v Jurenbergu in tudi v Dolenji vasi vsi ti bili zasačeni. Zdaj je pa — smola. Stari so rekli: Svoje dobro varuj, ljudsko pa pusti! Božja zapoved pa se glasi: Posvečuj praznik!

Iz Vržeja. (Občni zbor) bralnega društva dne 3. svečana bil je prav dobro obiskan. Pred začetkom igre stopili so spet izvoljeni predsednik č. gosp. župnik na oder in po običajnem pozdravu javili mnogobrojnim

došlim gostom iz Ljutomera in okolice, da se to bralno društvo lepo razvija in napreduje, in si je nabavilo tókrom malih let mnogo knjig; s primerami dokazali so: da če hoče društvo prosperovati, treba mu je moralčne, in trdne gimotne podlage, zlasti mora vladati v upravi red in natančnost. Zatem vršila se je igra »Županova Micika«. Igralci so svoje uloge prav dobro izvršili. Vse priznanje pa č. g. župniku Janžekoviču in g. učitelju Šijanec, koja je stala prireditelj te veselice mnogo truda. Po končani igri vršila se je prosta zabava v gostilni gospe Gaserjeve. Tu so č. g. Weixl, kaplan križevski, spodbujali tržane k veselju do čitanja časnikov in dobrih knjig, z opombo, da je to edina pot k omiki in vsestranskemu napredku. Gosp. Mursa se je v svojem govoru v prekrasnih besedah spominjal divnega pesnika Jos. Freuensfelda, ki je preživel svoja brezskrbna mladostna leta ravno v Vržeju, pozval slušalcem v spomin njega (pesnika) ob času ustanovljenja tega bralnega društva leta 1891. govorjene, do srca segajoče besede, in zaključil svoj govor z zadnjim opominom, prošnjo in pozdravom pesnika samega, ki kliče dan pred osodepolno operacijo iz zlate Prage, rekoč: »Molite zame in ne zabite domovine! Bog Vas živi vse!« Govorila sta tudi učitelja gg. Fr. Šijanec in Fr. Zacherl, poslednji kazaje na brate Čehe, kjer ne najdeš zlahka kmetske hiše, ki ne bi naročevala saj enega ali več časnikov, in so nas zato tudi v vsakem oziku prehiteli. Omenil je med drugim, da vsaj ne bi smelo manjkati v nobeni kmetski hiši Mohorjevih knjig. Vmes se je razleglo veselo petje izurjenih Cezanjevčanov in domačih pevcev. Vrli Vrženčani, priredite spet v kratkem kaj enakega, z živo besedo navduši se ljudstvo za vse lepo in dobro še vse bolj, kakor s čitanjem!

Od Male Nedelje. (Občni shod.) Dne 27. prosinca je imelo tukajšnje leposlovno bralno društvo v šolskih prostorih zborovanje. V odbor so bili voljeni gg. dr. Anton Mihalič, Simon Cvahte, Anton Božič, Lovro Slana in Ludvik Spindler; možje, katerih imena nam jamčijo, da je društveno vodstvo v dobrih rokah. Po zborovanju je bila prosta zabava v g. Koroščevi gostilnici, pri kojej so sodelovali naši domači pevci pod vodstvom nepozabljivega nam pevovodje malonedeljskega g. F. Z. Prostori so bili skoraj prenapolnjeni, kajti udeležilo se je toliko domačinov in sosednih rodoljubov, kakor iz Ljutomera in Sv. Tomaža, da je gotovo moralo veseliti vsakega vnetega domačina in narodnjaka. Izrekamo torej srčno zahvalo vrlim Ljutomeržanom za mnogobrojni obisk; posebno pa g. J. L. za trud, kojega si je prizadjal s tem, da nas je tako dobro zabaval s krasnim petjem, s starim malonedeljskim pevskim zborom.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se ta tork vrnili z južnega Francoskega, da bodo pri pogrebu nadvojvode Albrehta. — Dne 19. t. m. je v poslanski zbornici predsednik Chlumecky naznanil, da je umrl feldmaršal nadvojvoda Albreht. Popisal je velike zasluge pokojnikove in v znak sožalja zaključil sejo, pri kateri nalašč ni bilo nobenega italijanskega poslanca.

Češko. Deželni zbor je prenehal. Mladočeški poslanci so letos hudo udrihali po veleposestnikih in namestniku grofu Thunu, katerega so češki konservativni veleposestniki branili. Tem se je namestnik pismeno zahvalil, da so mu 13. t. m. izrekli z deželnem zboru zaupanje. — Mladočeh prof. Tilšer je izstopil iz držav-

nega zbora in h krati izjavil, da tudi ne vsprejme več izvolitve v deželni zbor.

Štajarsko. Kienzlov predlog gledé na slov. celjsko gimnazijo je dotični odsek v toliko predelal, da se vlada poziva, naj se ona posvetuje z deželnim šolskim svetom, ako namerava ugoditi slovenskim srednješolskim težnjam na Spod. Štajarskem. Ker v deželnem šolskem svetu ni nobenega slovenskega zastopnika, zato je ta predlog ničeven.

Koroško. Obratno ravnateljstvo državnih železnic bode iz Beljaka premeščeno v Gradec. — Prva volitev v Vobrah je bila ovržena. Pri tej volitvi so spravili Slovenci le polovico svojih odbornikov v občinski zastop. Dne 11. t. m. so v drugič volili in tokrat je slovenska stranka sijajno zmagala.

Kranjsko. Vse deželne potrebščine znašajo letos 1.008.558 gld., pokrije 129.676 gld., torej primanjkljaj 878.882 gld., ki se bode pokrila z dosedanjimi prikladami in novo naklado na pivo. V zadnji seji deželnega zbora so poslanci jednoglasno vsprejeli predlog o sirotinskih in hiralskih ustanovah povodom cesarjeve petdesetletnice. — V Krškem so zadnje nedeljo na volilnem shodu soglasno proglasili profesorja Tomo Zupana kandidatom za prihodnjo državnozborna volitev.

Primorsko. Dne 13. t. m. je bila v goriškem deželnem zboru seja napovedana. Slov. poslancev ni prišel nobeden, laški vsi. Ker pa deželnem zbor ni bil sklepčen, izjavil je deželni glavar, da ne more otvoriti zborovanja. In tako se je moral končati deželni zbor goriški. — V Trstu hočejo ustanoviti katoliško mladniško družbo. S tem upajo Trst rešiti popolnemu brezverstvu. Naj ta namera kmalu postane dejanje!

Dalmatinsko. Vlada bi rada združila zmerno hrvatsko stranko, Srbe in Italijane proti Biankinjevi stranki, katera zahteva zjedinenje Dalmacije s Hrvaško. Ako se Klaić in njegovi tovariši temu udajo, prišli bodo ob vse zaupanje v Dalmaciji. — Deželni zbor je sklenil, da se v pomorski šoli vpelje hrvaški učni jezik.

Ogersko. Minister Banffy se povsod kaže vrednega naslednika Wekerlejevega. Pokazal je to tudi pri imenovanju novih članov gosposke zbornice. Poklicana sta namreč v gosposko zbornico dva zagrizena liberalca Döry in framasonski mojster Emerih Ivanka. — Pri volitvi v Čakovcu so za učnega ministra Vlašiča kupovali glasove po 20, 30 in celo 50 gld. Zato pa je ljudska stranka proti tej volitvi uročila ugovor.

Vnanje države.

Rim. Okrožnica sv. očeta o vshodnih cerkvah izide o veliki noči. Prej še pride v Rim armenski patrijarh Azarijan, da se kongregacija vshodnih zadev ž njim posvetuje. — Te dni se v Rimu mudi praški kardinal, prof. Schönborn.

Francosko. Ministerski predsednik Ribot je dne 16. t. m. v poslanski zbornici branil proračun za bogočastje in se ustavljal predlogu socijalnih demokratov, naj se loči cerkev od države in naj se v ta namen pripravi temu primerna postava o društvih. Ribot je odgovarjal, da bi to bilo nekako žuganje, ki bi vznemirjalo deželo, in pristavil čudno opazko, da se ni prišel trenotek za tako postavo.

Nemško. Vsa nemška mesta, ki imajo nad 10.000 prebivalcev, nameravajo Bismarka o priliki 80letnega rojstnega dne imenovati za častnega meščana. — Cesar Viljem je oni dan vsprejel odposlanstvo kmetijske zveze. Rekel je, da bode že državni svet za kmetijstvo kaj koristnega sklenil; toda preveč naj nihče ne pričakuje.

Rusko. Ako je res, da dobra politika donaja tudi dobre finance, potem mora ruska politika sedaj prav dobra biti. Proračun za leto 1895. kaže 1143 milijonov

rubljev dohodkov in 1120 milijonov izdatkov. Prebitka je torej 23 milijonov. Ako pa pomislimo, da je med izdatki 131 milijonov za dobrodelne naprave, potem prebitek znaša 145 milijonov rubljev, s kakršnim prebitkom se nobena evropska država ne more ponašati.

Portugalsko. V tej državi pridno razširjajo republikanske nauke učitelji. Zato se je vladi zdelo potrebno, prepovedati, da se državni učitelji ne smejo udeleževati nobenih proti kralju naperjenih shodov ter nobenih enakih pojavov.

Azija. O vojni med Japonci in Kitajci imamo danes to-le poročati: Dna 16. t. m. je 15.000 Kitajcev z 12 topovi napalo Kajčeng, toda Japonci so jih zavrnil. Kitajci imajo nad 100 mrtvih, Japonci pa bojda le 3 in 2 ranjenca. Kitajski admiral Ting se je sam ustrelil, ko se je prej z Japonci pogodil, da se udá. Japonci bodo vojake kitajskih trdnjav vajhajvajskih in kitajskih ladij odpeljali do japonske vojne črte in potem je izpustili.

Za poduk in kratek čas.

Vurberg.

(Krajepisno zgodovinska črtica; spisal M. Slekovce.)

(Dalje.)

Ogerski gubernator Ivan Hunyady, Korvin imenovan, je, želeč zmaščevati se nad svojim nasprotnikom grofom Celjskim, požgal temu mesto Varaždin, potem pa z veliko armado prihrul mimo Borla na Dravsko polje. Ker mu deželni glavar mirnega prehoda proti Celju ni dovolil, temveč je zoper njega celo deželno brambo sklical, začel je Hunyady marcija 1446 s svojimi trumami v okolici Ptuja hudo pustošiti. Razdjal je Dornavo in požgal mnogo vasij. Celjski stotnik Janez Vitovec ga je sicer napadal zdaj od ene, zdaj zopet od druge strani, ali eden oddelek ogerske armade je drl naprej proti Slov. Bistrici ter jo začel oblegati. Pa Janez Vitovec je še o pravem času tje došel in oba napada srečno odbil. Med tem je deželna bramba ogersko glavno armado med Ptujem in Mariborom napadla, a Hunyady jo je premagal in prek Drave in Mure zapodil. Potem je poslal sina svoje sestre, Jakoba Sekelja, s trumo konjnikov in pešcev čez Konjice proti Celju, a ker sta tega Friderik in Ulrik Celjski zastavila, užgal je v bližini Celja več vasij ter se vrnil k Hunyady-u. Videč, da Slov. Bistrice ne dobi tako lahko v svojo oblast in da utegne v sredi med deželnimi brambovcem in celjsko armado imeti sitnobe, sklenil je z Vitovcem dvanedevno premirje ter je v tem času s svojimi trumami naglo proti Dravi potegnil. Višje Vurberga so Ogrji prebrodili Dravo, kjer jih mnogo utonilo. Potem so napadli Vurberg, a ker se ga niso mogli polastiti, drli so proti Ptuju. Toda tam so našli že pogumnega Vitovca, ki je bil med tem mestu na pomoč prihitel. Zato so pleneč in požigajoč hruli v Medjimurje, od tam pa čez Legrad in Koprivnico dalje naprej, njim za petami pa hrabri Vitovec.¹⁾

Leutold Stubenberski je bil nekaj časa tudi deželni glavar na Štajarskem ter je naveden med onimi štajarskimi plemenitniki, ki so novembra 1462 prihiteli na Dunaj v pomoč cesarju Frideriku, katerega so od vojvode Alberta našuntani Dunajčani v lastnem gradu oblegali.²⁾

Po Leutoldu Stuberskem je Vurberg dobil njegov

¹⁾ Dr. Fr. v. Krones, Die Freien von Saneck, II., 103—106; Muchar, Gesch. Steierm., VII., 332—336 in Aquil. Jul. Caesar, Annales Duc. Styriae, III., 426.

²⁾ Muchar, Gesch. Steierm., VIII., 30 in drugi.

sin Janez, ki je bil z Marto, hčerjo znanega Andreja Baumkircherja, oženjen. Ko se je slednji, našuntan od kralja Matjaža I. 1468. vzdignil zoper kralja Friderika III., bil je Janez Stubenberški eden njegovih glavnih pristašev, ki so zlasti l. 1469. pomagali po Štajarskem ropati in požigati. Dne 30. junija 1470 je neljuba zadeva bila sicer v Velikovcu na Koroškem na videz poravnana in Baumkircher od cesarja pomiloščen, a že čez kratek čas se je razprtija ponovila in prežalostno končala. Ko se je Andrej Baumkircher dne 23. aprila 1471 s svojim oprodo Greissenegkerjem in z nekaterimi zavezniki podal v Gradec, kjer se mu je bilo zaradi veleizdaje zagovarjati in opravičevati, sklenila se je bila njegova smrt. Obravnava ž njim so nalašč do večera zavlekli. Ob solnčnem zahodu je prezaupljivi obtoženec bežal s spremstvom iz grada iskat svojih konj in hlapcev. Ker teh niso več našli, hiteli so proti takratnim Murskim vratom. A v tem zazvoni večerni zvon z grada, in sicer poprej nego navadno. Na to znamenje se zaprejo vrata in vitezi so bili v mestu zaprti in s silo prijeti. Takoj pride rabelj z duhovnikom in dene Baumkircherja in Greissenegkerja ob glavo. Druge viteze, med njimi Janca Stubenberškega, pa so zvezali in v ječo vrgli.¹⁾

Boječ se, da tudi njega smrtna kazen zadene, dal je Janez Stubenberški doto svoje žene, namreč 1000 gld. v zlatu in 2000 gld., katere je bil on jej priženil, na vurberški grajščini tako zavarovati, da bi dobivala 3000 funtov vinarjev letnih dohodkov.²⁾

Izpuščen iz ječe je še do l. 1476. živel. Po njegovi smrti dobila je udovala Marta od solnograškega nadškofa Vurberg v fevd³⁾ ter ga je posedala do l. 1480., ko je umrla.

Po njej sta Vurberg podedovala njuna sina Baltazar in Gašpar. V njuni dobi se je po Vurberški okolici razlegal bojni hrup, kajti zaporedoma so prirazbijali Ogrji in Turki na Štajarsko ter so, kakor drugod, tako tudi v ptujski okolici napravili mnogo škode. Zlasti pa je leto 1493. bilo osodepolno za Vurberg. Trume divjih Turčinov, ki so pod vodstvom Jakuba paše bile avgusta t. l. na Štajarsko prihrule in mnogo gradov in cerkvá razdrle, lotile so se tudi Vurberga. Gradu se sicer niso mogle polastiti, a toliko drznejše so razsajale v cerkvi blažene device Marije, katero so oropale in z nečloveškimi hudobijami oskrunile, potem pa, prebrodivši Dravo, drvile plence in požigajoč proti Gori. Z nepopisljivo grozo sta brata Gašpar in Baltazar Stubenberški gledala s svojimi ljudmi iz grada po širokem Dravskem polju, kjer sta plam in dim kazala pot, koder so besni Turki razsajali. Ko pa je Jakob Sekelj, lastnik ormoškega grada, dospel s 5000 konjiki v Ptuj, pridružila sta se mu tudi brata Stubenberška s svojim krdelom in s skupno močjo so ljuto druhal pregnali srečno iz domovine.

Kmalu za Turki oglasila se je v ptujski okolici kuga, ki je ugonobila mnogo ljudij. Ko je ta koncem 15. veka prenehala, dala sta brata Gašpar in Baltazar zelo poškodovano cerkvico Matere božje v Vurbergu popraviti ter jej na vzhodni strani prizidati kapelico, kar je l. 1510. dne 25. avgusta s pooblaščenjem solnograškega nadškofa posvetil lavantinski škof Lenart Peperl. Isti škof je dne 26. avgusta t. l. posvetil tudi kapelico, katero je Gašpar Stubenberški bil dal v vurberškem gradu postaviti.⁴⁾ (Dalje prih.)

Smešnica. Učitelj: »Kaj je Bog storil sedmi dan?« —

Učenec: »Sedmi dan je Bog počival.« — Učitelj: »No, in kaj še?« — Učenec: »K maši je šel!«

Razne stvari.

(Inštalacija in imenovanje.) Dne 19. febr. so milostlj. knezoškof slovesno umestili v stolni cerkvi novega kanonika, preč. gospoda dr. Ivana Mlakarja, in ga imenovali konzistorijalnim svetovalcem.

(Lepo slavnost) so 19. t. m. ob 5. popoldne priredili gojenci dijaškega semenišča na čast novoumeščenemu kanoniku in ljubljenu ravnatelju, preč. gosp. dr. Ivanu Mlakarju. Slavnost so s svojo navzočnostjo počastili milostlj. knezoškof, p. n. gg. stolni prošt in stolni dekan in več gg. duhovnikov.

(Ljudski shod) 17. t. m. pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je bil jako dobro obiskan. Navdušeno se je izrekla zaupnica slov. deželnim in državnim poslancem ter bila sklenjena resolucija o razdelitvi staj. deželnega šolskega sveta v nemški in slov. oddelek. Več prihodnjič.

(Polit. narodno-gospodarsko društvo) pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah ima v nedeljo, 24. t. m. svoje redno letno zborovanje, o kateri priliki prvič nastopi novi moški pevski zbor juršinski.

(Slovensko šolo), katero bode to pomlad začela zidati v Velikovcu na Koroškem družba sv. Cirila in Metoda za 16.000 gld., bodo vodile č. šolske sestre iz Maribora. Za to prepotrebno šolo naj vsak Slovence po svoji zmožnosti daruje!

(Občina Imenq) ob Sotli je poslala gosp. poslancu Mih. Vošnjaku peticiji za slovenske paralelke na gimnaziji v Celju in za preosnovitev dostojbinstva na novi podlagi.

(Konjiško kat. polit. društvo) je imelo 17. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem je poročal deželni poslanec g. dr. Jos. Serneč o izstopu iz dež. zbora. Društvo je njemu in njegovim tovarišem izreklo zahvalo in zaupnico ter sklenilo peticijo na državni zbor za slov. gimnazijo v Celju.

(Kmetijsko bralno društvo v Framu) priredi v soboto, dne 23. t. m. v prostorih g. Stampflna s prijaznim sodelovanjem slovenjebistriških tamburašev in domačih pevcev veselico, h kateri se udje in po udih vpeljani gostje prijazno vabijo.

(Celjska slov. gimnazija.) Hohenwartov klub je bil 20. t. m. na Dunaju sklican na sejo, da se posvetuje o proračunu in o davčni reformi. Klub je soglasno sklenil, da ostane pri svojem lani storjenem sklepu in da bo glasoval za dotično proračunsko postavko z izrečnim pristavkom, da je novo slov.-nemško gimnazijo ustanoviti v Celju.

(Občina Zreče) je odposlala peticiji za novo domovinsko postavo in za usnovo slovensko-nemške gimnazije v Celju.

(Narodna čitalnica v Ljutomeru) priredi prih. nedeljo v gostilnici g. J. Vaupotiča zabavni večer z igro: »Bob iz Kranja«, koncertom in plesom. Začetek ob 7. uri. Druga vabila se ne izdajo.

(Nezgodna na železnici.) Dne 20. t. m. zjutraj je na postaji Laze na Kranjskem trečil mešani vlak ob tovorni vlak, vsled česar so bili trije vozovi poškodovani. Ranjen ni bil nihče. Nezgodna se je primerila, ker je bila megla tako gosta, da strojevodji nista videla bližajočega se vlaka.

(»Mednarodni« lopovi.) Nevarno tatovsko zvezo je zasledila policija v Budapešti. Obtožno gradivo proti zaprtim lopovom narašča od dne do dne, kajti sleherni dan prihajajo nove ovadbe iz raznih velikih mest, ovadbe, tičeče se velikih tatvin, katere imajo na vesti in prvi vrsti Papakosta, Affedakis in Stalio. Preiskava je dognala, da morajo imeti omenjeni trije, že zaprti lopovi, še najmanj šest sokrivcev in »zaveznikov«, katerim je policija že na sledu.

¹⁾ Dr. Fr. v. Krones, Gesch. Oesterreichs, II. 433 in 433.

²⁾ in ³⁾ C. Schmutz, Hist.-top. Lexicon v. St., IV., 128 in 414.

⁴⁾ Knezoškofjski arhiv v Mariboru.

(V proslavo petdesetletnice) je sklenil v zadnji seji, dne 16. t. m. deželni zbor, da se na deželne stroške postavi porodišče in da se po vsej kronovini pobirajo darovi za ustanove revežem.

(Gosposka zbornica) se je 20. t. m. sešla na sejo, v kateri je predsednik knez Trauttmannsdorf izrazil sožalje zbornice na smrti nadvojvode Albrehta in potem sejo zaključil.

(Za novi domovinski zakon) po vladinem načrtu prosijo občine: Sv. Janž na Dravskem polju, Občina Savska, Slom, Polenšak, Kamenščak, Polanci, Cezanjevci in Radislavci, Mihalovska, Kumen, Činžat; vseh vkup je 34.

Dr. Gregorec.

(Okrajni odbor ptujski) poslal je na državni zbor prošnjo za slovensko gimnazijo v Celju — jednako tudi občina sv. Peter v Medvedovem selu — in da po nobeni ceni ne privoli v znižanje colnine na francoska vina

(Pri Sv. Lovrencu v Puščavi) je 3. t. m. kmečko bralno društvo priredilo prelepo veselico, pri kateri so sodelovali tamburaši in pevci mariborske čitalnice.

(Domljubna zahvala). Č. g. Ivan Rotner, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., poslal nam je za obmejne in prekmurske Slovence okoli 300 jako porabnih knjig, na katerem velikodušnem daru se najiskrenejše zahvaljujemo. Živeli nasledniki! Nadaljni darovi naj se pošiljajo na upravništvo našega lista.

(Zaupnico gg. dež. poslancem) so izrekli volilci pri Mali Nedelji in slovenski volilci občin Trbovlje in Dol.

(Sožalje.) Deželni poslanec in namestnik deželnega glavarja, gospod dr. Fr. Radaj, izrazil je v imenu slov. deželnih poslancev sočutje cesarskemu namestniku o smrti nadvojvode Albrehta.

(Svoje spošt. bralce) opozarjamo na naznailo g. Ernesta Bahlsena, trgovca s semenom v Vinogradih pri Pragi.

(Zapuščina nadvojvode Albrehta.) Pokojni nadvojvoda Albreht je volil ves svoj privatni imetek svoji hčeri nadvojvodinji Mariji Terezi, vojvodinji Virtemberški. Zemljišča, gozdi itd., ki so bili last nadvojvode Albrehta, merijo okoli 36.000 štirjaskih milj. Gotovine je ostavil pokojni nadvojvoda mnogo milijonov, kajti bil je najbogatejši med vsemi nadvojvodi.

(Pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah) priredi s sodelovanjem šmartinskega tamburaškega društva veselico na pustni ponedeljek, dne 25. svečana 1895, v prostorih gosp. Antona Volavškega. Vspored: 1. Petje. 2. Šaljiva loterija. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina: za osebo 30 kr., za družino 50 kr.

(Šaleška čitalnica v Šoštanju) priredi veselice s petjem in plesom v ponedeljek, dne 25. febr. 1895 v čitalničnih prostorih. Svirala bode šmarska godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 50 kr., za obitelj 1 gld. Vstop dovoljen le udom, po udih vpeljanim in povabljenim gostom.

(Povabi) naj Te v Škofjo vas — Podružnica naša ženska — Na občni zbor, na kratek čas, — Ti množica slovenska! — V nedeljo mastno, k Varožu, — V Ljubečno Te pričakuje, — Ker ob poluštirih ona tu — Slovesno prav zboruje. — Po zboru se igralo bo — Na novem odru našem; — Pristop upeljanim prost le bo — In vabljenim pristašem. — Da bo predpust vesel, ne nor, — Skrbel bo pa odbor.

(Nesreča.) Ne daleč od Ruš so te dni našli mrtvega dinarja Tomaža Kamelišerja z zdrobljeno spodnjo čeljustjo. Ko je s sankami spravljaval drva s planine, padel je v velik prepad, tamkaj težko ranjen obležal in zmrznil.

(Vojaški nabor za dopolnilni okraj št. 47) bode letos marcija 1. in 2. pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; 4., 5., 6., 7., 8., 9. za okraja Maribor; 11. in 12. v Slov. Bistrici; 13. za mesto Maribor; 22. in 23. v Ivnici; 26., 27. in 28. v Arvežu; aprila 1., 2. in 3. v Lipnici, 8., 9. in 10. v Cmureku; 16. in 17. v Radgoni.

(Vojaški nabor za dopolnilni okraj št. 87) bode letos marcija 1. in 2. v Mozirju; 4. in 5. na Vranskem; 6. za mesto Celje; 7., 8. in 9. v Konjicah; 11., 12., 13., 14., 15. in 16. za okraj Celje; 18. in 20. v Šmarji; 22. in 23. v Rogatecu; 26., 27., 28., 29. in 30. za okraj Ptuj; aprila 1. za mesto Ptuj; 2. in 3. v Ormožu; 4., 5. in 6. v Ljutomeru; 8. in 9. v Brežicah; 16. in 17. v Sevnici; 18., 19. in 20. v Kozjem; 22. in 23. v Šoštanju; 24. in 25. v Slov. gradu; 26. in 27. v Marenbergu.

(Knez — menih.) Oni dan je storil v Pragi obljubo kot menih knez Edvard Schönburg. Mladi knez je sin podpredsednika avstrijske gosposke zbornice. Star je še-le 22 let.

(Francoski trapisti), ki imajo v Rajhenburgu stalno naselbino in samostan, nameravajo kupiti na Dolenjskem državni grad v Kostanjevici, v katerem je zdaj nameščeno sodišče. Grad je bil nekdanj cistercijski samostan.

(Imenitna gospa) Joniaux je bila na Nizozemskem pred tednom na smrt obsojena, ker je zastupila svojega strijca, brata in sestro, da bi dobila po njih zavarovalnino.

(Lokalne železnice na Štajarskem) niso bile posebno na dobrem, kakor je povzeti poročilu deželnega odbora na dež. zbor. Posebno slabe uspehe je imela proga Poličane-Konjice. Tudi proga Celje-Velenje je mnogo trpela vsled znane nesreče v premogokopu v Šaleški dolini. Gotovo bode za to progo boljše, kadar se zveže z južno železnico pri Spod. Dravogradu.

(Štirideset otrok utonilo.) Grozna nesreča se je one dni primerila v Rotterdamu. Na zmrzlem morju ob bregu se je drsalo več sto otrok. Lež se je udrl in kakih 200 otrok je zginilo pod ledom. Štirideset jih je utonilo, ostale so rešili.

(»Kärntner Allgem. Zeitung«), razupiti beljaški list, pride na boben. Deželno sodišče celovško je razglasilo konkurs lastnice tega lista.

(Otrok v plamenu.) V Karlovcu na Hrvatskem je dne 9. t. m. igrala se osemletna deklica Olga Dizdarevič z ognjem. Vnela se jej je obleka in se je tako opekla, da je morala umreti.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jernej Štabuc, provizor pri Sv. Urbanu nad Ptujem, postal je ondi kaplan. Premeščena sta čč. gg. Jožef Gunčer, provizor v Ljubnem, kot kaplan v Žalec in Matej Meznarič, kaplan pri Sv. Urbanu, v Jarenino.

Listič uredništva in upravništva. Več važnih spisov smo zaradi preobilnega gradiva morali pustiti za prih. številko. Prosim o, naj nam gg. dopisniki tega ne zamerijo! — Anton S.: smo sprejeli gld. 2:50. Kathreinerjeve kujižice nimamo več.

Fulard-svila 60 kr.

do 3 gld. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obrazilih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švicu se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Loterijske številke.

Trst 16. februarja 1895: 65, 3, 30, 41, 80
Linc " " 8, 48, 59, 34, 23

VABILO

k rednemu občnemu zboru „Posojilnice v Celju“, registrirane zadruga z neomejeno zavezo, kateri se bode vršil v pondeljek, t. j. 4. marcija t. l. ob 2. uri popoldan v prostorih Celjske čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1894.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Razni predlogi.

Celje, dne 16. febr. 1895.

Načelstvo.

Vabilo

k letnemu rednemu občnemu zboru Posojilnice v Konjicah, ki se bo vršil dne 28. svečana 1895 ob 2. uri popoldan v pisarni Posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva v zadevi ulog in posojil, pregled oziroma odobrenje računa za leto 1894.
2. Potrjenje obresti od posojil 5% in od ulog 4%.
3. Priprava novega inventara.
4. Volitev ravnateljstva, računskih pregledovalcev.

Ako bi k temu občnemu zboru ne prišlo zadostno število udov, vrši se bo drugi občni zbor ravno ta dan ob pol truh popoldan z ravno tistim dnevnim redom.

Konjice, dne 19. svečana 1895.

Ravnateljstvo.

Vabilo

k IV. rednemu občnemu zboru „Posojilnice v Gornjemgradu“, ki bode v soboto, dne 2. marcija t. l. ob 2. uri popoldne v uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
 2. Odobrenje letnega računa za l. 1894.
 3. Razdelitev čistega dobička.
 4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
 5. Razni predlogi.
- Ako bi k temu občnemu zboru ne prišlo zadostno število udov, vrši se ta dan drugi občni zbor ravno po istem dnevnem redu ob 3. uri popoldne.

Načelstvo.

Tinct. Stomach. comp.

Št. Jakobove želodčne kapljice so jako dobro domače zdravilo, povpešujejo prebavljanje in tek. Steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Kot izvrstno domače zdravilo je znan dr. Lieberjev živčni lek (Tinct. chinæ nervitonica comp.) — Varnostna znamka † in sidro — Steklenica 1 gld., 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Pripravlja se pravilno v lekarni

M. Fanta v Pragi. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 10-40

Posestvo se dá v najem, pa tudi je na prodaj blizu železniške postaje 30 oralov zemlje, travniki, njive, les srednje velikosti, krčma, tri sobe, kuhinja, mlin z dvema tečajema, stope za skorje phati, in stanovanje nad mlinom in še posebej.

Kdor želi v najem vzeti ali kupiti, naj se pisмено ali ustmeno oglasi pri upravnistvu „Slov. Gospodarja“.

2-4

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

RAZGLAS.

Na štajarski dež. sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vrši se od 6.—9. marcija t. l. tečaj za obiskovalce in viničarje za požlahtnjenje, rezanje trsa in kulturo ameriškanskih trt itd. Ubogim viničarjem se podeli podpora iz deželnega zaklada.

Prošnje naj se pošljejo ravnateljstvu sadje- in vinorejske šole v Mariboru, pri katerem se tudi vse drugo zve.

Gradec, 6. februvarija 1895.

Od štaj. dež. odbora.

1—2

Vabilo.

Načelstvo Posojilnice pri Mariji-Snežni na Velki naznanja, da se vrši dne 28. svečana t. l. ob 2. uri popoldne I. redni občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Pregled, oziroma potrjenje letnega računa.
3. Volitev dveh udov v načelstvo.
4. Razni nasveti.

Načelstvo.

Na znanje!

Cerkveni konkurenčni odbor pri Mali Nedelji naznanja, da se bode ob stavljenju novega gospodarskega poslopja pri Malonedeljskem župnišču, zidarsko, tesarsko, mizarško in ključarsko delo dne 3. sušca t. l. po dražbi oddalo.

Podjetniki si lahko stavbeni načrt in proračun pri načelniku cerkvenega konkurenčnega odbora ogledajo in ondi tudi stavbene pogoje zvedo.

Mala Nedelja, dne 10. febr. 1895.

2—3

Načelstvo.

Odlukovano z najvišim darilom

leta 1893 premirano

Ernest Bahlsen, Vinogradi pri Pragi.

jaro žito,

jamčeno grinte prosto deteljo (plombirano & atestirano), nadalje travno seme, mešanico travnega in detelnega semena za stalne in začasne travnike, parke in vrte, potem raznovrstne rastline za krmo, samo izvrstno repo in peso in krompir za nasad.

Samo lastne tudi v inozemstvu jako čislane specialitetne zelenjave, nadalje seme gozdnih dreves in cvetlic priporočila le najboljše kakovosti in jako po ceni trgovina s sementi in trdka za preskušnje:

Ernest Bahlsen,
Vinogradi pri Pragi.

Poskušnja in preskušnja po c. kr. kontrolni postajati na Dunaju. Nasveti v vseh strokovniških zadevah. Vsi umetni in trgovinski gnoji vzdržujejo vsako konkurenco. Računi se po teži ali po odstotkih vsebine.

Tisoč priznanj, zahval itd. si lahko vsak pri meni ogleda.

Ceniki, navod za sejanje brezplačno in poštnine prosto.

Za kmetijska društva in velika posstva posebni ceniki.

Brzojavni naslov: Bahlsen Vínogradi.

1-2

Velika zaloga vina.

Antonija Gosar v Gorici, Travnik št. 13 l.

prilporeča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v resnici zanesljivo

dobro in naravno črno vino.

Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Vsa naročila, pismena in ustmena, sprejema edino le zgoraj podpisana.

Pokušnja pošilja se prosto.

Železnična postaja Gorica (Gürz).

1—3

Naravni istrijski črni teran.

Odgov. urednik B. Ferk

Tisk tiskarna sv. Cille

(Oglasi in ...)

Razpošiljam na vse kraje.